

4. Temat: Umschlagplatz — z getta do obozu zagłady¹

Cele kształcenia — wymagania ogólne

Uczeń:

- Porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej oraz z dziejów ojczystych,
- Dostrzega ciągłość procesów historycznych,
- Ocenia przydatność źródła do procesu historycznego,
- Uwzględnia różne aspekty procesu historycznego,
- Dokonuje selekcji i hierarchizacji informacji z różnych dziedzin wiedzy.

Cele kształcenia — wymagania szczegółowe

Uczeń:

- Rozróżnia znaczenie pojęć: getto, Umschlagplatz,
- Przedstawia przyczyny i skutki Holokaustu oraz opisuje przykłady oporu ludności żydowskiej,
- Charakteryzuje przyczyny zorganizowania przez Niemców getta dla Żydów w okupowanej Warszawie w czasie II wojny światowej,
- Określa znaczenie Umschlagplatzu w polityce zagłady stosowanej przez Niemców na terenie getta w Warszawie,
- Charakteryzuje postawę Żydów oraz Polaków wobec Holokaustu,
- Potrafi określić ramy czasowe funkcjonowania Umschlagplatzu w ramach getta,
- Potrafi dokonać podziału źródeł na ikonograficzne, kartograficzne oraz pisane.

Metody

- Praca w grupach,
- Analiza tekstu źródłowego,
- Wizualizacja chronologii dotyczącej funkcjonowania getta.

Środki dydaktyczne

- *Holokaust na ziemiach polskich 1939–1945* [w]: *Atlas historyczny od 1939 roku szkoła ponadgimnazjalna*, wyd. Demart, Warszawa 2006,
- Materiały ilustracyjne z zasobu Archiwum Państwowego m.st. Warszawy przedstawiające budowę getta przy ulicy Grzybowskiej,
- Fotografia przedstawiająca Umschlagplatz,
- „Dziennik Obwieszczeń Miasta Warszawy”, 18 X 1940 r., nr 38 z obwieszczeniem w sprawie utworzenia dzielnicy żydowskiej na terenie miasta Warszawy,
- *Encyklopedia Szkolna Historia*, wyd. WSiP, Warszawa 2006.

---

¹ Lekcja przeznaczona jest dla liceum i szkoły ponadgimnazjalnej.

Przebieg lekcji

1. Wprowadzenie

- Nauczyciel podaje temat i cele lekcji.
- Uczeń odczytuje na głos z *Encyklopedii Szkolnej* informacje dotyczące getta w Warszawie w latach 1940–1943.

2. Rozwinięcie

- Nauczyciel dzieli klasę na grupy, które otrzymują ten sam komplet materiałów (środki dydaktyczne, pozycje 1–4), a następnie na ich podstawie opracowują w formie graficznej zmiany, jakie nastąpiły w związku z budową getta w Warszawie w latach 1939–1943.
- Grupy otrzymują materiały źródłowe (środki dydaktyczne, pozycje 2–4), na podstawie których przygotowują odpowiedzi na następujące pytania:
  1. Jaka była przyczyna utworzenia getta na terenie Warszawy?
  2. W jakim stopniu budowa muru getta wpłynęła na życie jego mieszkańców?
  3. Jakiego typu źródłem jest tekst nr 4 (środki dydaktyczne)? Kto go wydał i dlaczego?

3. Podsumowanie

- Podsumowaniem lekcji jest tekst wykuty na pomniku Umschlagplatz przy ulicy Stawki 10 w Warszawie.

Praca domowa

Nauczyciel prosi uczniów, aby przedstawili w punktach historię Umschlagplatzu.